

O gün bunların hiçbirini tasarlayarak dışarıya çıkmamıştım. Evden çıktığımda, yıllardır alışmış olduğum apartman merdivenlerini sayarken aklımda başka başka bir sürü şey vardı. Dışarıya çıkacak, Beyoğlu'nun zihnimi dolduran seslerini dinleyecek; İstiklal boyunca yürüyen insanların arasında karışacak; Galata kulesinin oralardan dikkatlice inip denizin kokusunu çekecektim içime. Vapur iskelesinin yanında bekleyen çalışanımı alıp soluğu adalarda alacaktık. Belki biraz konuşuruz; canımı sıkkan şeylere çözüm bulabilirim diye düşünüyordum.

Sokağa çıktığımda da onun sıkıntısını düşünüyordum. Onun boğuntulu sesi, beni ister istemez diğer insanların seslerine yönlendiriyordu. Yıllardır seslerine alışık olduğum insanlar hep aynı telaşlar içindeydi. Adalara kalkacak vapura daha çok vardı. Uzaktan duyulan gemi sesleri, dalganın kıyıya vuruşu ve sallana sallana aşacağımız enginlere ulaşmak için hala vakit vardı. Bu yüzden hiç acele etmeden yürüdüm. Her adımın, her tümseğin tadını çıkartma isteği vardı içimde. Bizleri çeşitli dertlere boğan zamanın kısılcısından çoktan sıyrılmış; kendimi akıp giden günün çekiciliğine bırakmıştım. Kimseleri rahatsız edecek durumda değildim. Dahası kimselerin de beni rahatsız edeceğini sanmıyordum. Belli etmemeye çalışıyorlar ama karşımdan gelirken durduklarını, sağa, sola kaydıklarını ve yolunu açtıklarını en derinden hissediyorum. Bu yüzden ne kalabalıklar, ne de onların birbirine girmiş telaşı korkutuyor beni. Bu yüzden tadını çıkartarak aşabilirim kaldırımları.

İnsanları hissedebiliyorum. Karşımdan geliyor, yanımdan geçiyor, arkamdaki de nihayet geçiyor beni. Kimileri omzuma dokunuyor; kimileri önüme geçiyor; kimileri kolumdan tutup yolun ortasına doğru götürüyor beni. Hiçbirine hiçbir şey demiyorum. Hiçbirinden bir şey istemiyorum ama hepsi bir şey yapmak için çabalıyor. Bende sessizce onaylıyorum bunu. Kendilerini mutlu hissedeceklerse neden olmasın ki? Ben sustukça onlar daha bir sarılıyor bu işe. Beni en doğru yola götürmek için uğraşıyorlar. Oysa her bir karışını bilirim bu yolun. Her bir kaldırımını! Onlar hatırlamaz belki ama Arnavut kaldırımlarını nasıl unuturum ben? Eskiden İstiklal boyunca dizilmiş olan çiçek saksılarını, küçük bodur ağaçları, onların kokularını... Beş yılda, beş yeni kaldırım çalışması ve her seferinde sokaklara dizilmiş başka taşlar. Hepsine yeniden alışmak! Şehri yeniden tanımak! Bildiklerine susmak zor belki, ama bu sessizlik onların sevincini bir kat daha arttırıyor.

Dinlemeyi öğrendikçe bir sürü şey keşfediyor insan. Onları yeniden yeniden canlandırıyor düşlerinde. Olmadık şeylere, bilinmedik şekillere kavuşturuyor yeryüzünü. Şimdi yanımdan geçenlerin cümlelerini duydukça şaşırımdan alamıyorum kendimi. Onlar bu umut kırıcı hüznünü yaşıyorum içimde. Hepsinin bin bir çeşit uğraşısı, bitmeyen dertleri var. Sürekli bir yerlere yetişmeye çalışıyorlar. Oysa dışarıdaki her şey onlar için. İki yanımda cadde boyunca uzanıp giden dükkanlar bu insanları giyindirmek, doyurmak, eğlendirmek, mutlu etmek için kurulmuş mağazalar var. İnsan onların önünde durmak, hayallere dalmak, düşlerin içinde kaybolmaktan başka ne ister

ki? Şu yüksek seslerin geldiği dükkanda kim bilir ne güzel elbiseler vardır? İnsan oradan ne tür mutluluklara boğularak çıkar! Ya da şu ilerideki dondurmacı ne çeşit munzurluklar yapıyordur şimdi. Kûlahı kapmaya çalışırken nasıl da eğlenir insan. Ya şu hemen aşağıdaki plak seslerine ne demeli? İnsan kendini her çeşit taş plağın çaldığı bir dükkanda bulsa nasıl titrer yüreği? Elleri, ayakları dolana dolana aramaz mı istediğini? Ya da içine doldurmaz mı bütün bu güzellikleri? Bütün bunlar sokak boyunca dizilmiş onlara serin bir İstanbul sabahında öylece duruyorlar işte.

Fakat bütün bu insanların telaşına ne demeli? Onların bu kör karanlığına nasıl bir çare bulunabilir ki?

İlerliyorum...

Başka insanların, başka seslerin, başka kaldırımların üzerinden geçiyorum. Düşünüyorum da bunların bir kısmını tam olarak belleğimde tutabilmek için neler yapmazdım. Bir şeyi cisme bürümeye çalışmadan, doğrudan olduğu gibi hatırlamak için! Oysa şimdi bunları içine koyacak bir küçük bir görüntü dahi yok kafamda.

Sanki bütün her şey mutluluk içindi. Biz mutlu olalım diye bir sürü şey yapılmıştı fakat onulmaz bir karanlık gelip bütün yeryüzünü, yerüstünü kaplamıştı. Onların arasına dalabilir, onlarla konuşabilir, görmekte oldukları şeylerin değerini tekrar tekrar, günlerce anlatabilirdim. Kimse de bana bir şey diyemez, belki içten içe hak bile verebilirdi. İçimden dizginleyemediğim bir şekilde yükseliyordu bu düşünce fakat duyduğum bütün sesler bir duvar gibi gelip karşıma dikiliyor; bilincim durmamı söylüyordu.

Yapacak bir şey yoktu. Yürüdüm... Galata kulesinin yanından dikkatlice inip Karaköy'e vardım; oradan da Kabataş'daki vapur iskelesinde aldım soluğu. İçimde biraz öncenin hüznü, kendi kendimin bilince olma halinin yarattığı bir sıkıntı vardı. Bu sıkıntıyla iskelenin önünde durup beklemeye başladım. Benim stajyerden hala bir ses yoktu. "Gençtir! Belki de kendini bu pazar gününün rehavetine kaptırmıştır" diye düşünürken birden gelip karşıma dikildi.

"Kusura bakmayın, sizi beklettim."

"Önemi yok."

Birkaç cümle daha konuşup vapura bindik. O beni içeriye, kapalı yere götürmek istedi ama ben onu yukarıya, üst kata çıkardım. Sessizliğinde tuhaf bir şaşkınlık vardı. Yukarıya çıkıp beklemeye başladık. Bu sırada iki çay, yanına da atıştırılacak küçük bir şeyler söyledik. Çok geçmeden vapur kalktı. Her şey hatırladığım, anımsadığım gibiydi. Yirmi yıldır her hafta sonu, etimde, kemiğimde hissettiğim bir rüzgar, vapurun sallanmaları, saçlarımın alnıma çarpması... Her

şey aynıydı. Biraz önceki sıkıntı dağıldı içimden. Hemen anlatılamayacak bir sevinç gelip yerleşti onun yerine.

Stajyerim ise hep aynı sessizlikteydi. Ürkek bir kadını çağırıyordu kafamda. Gerçi tam bir cisme koyamıyordum ama gençliğin verdiği bir kırgınlık olduğunu düşünüyordum üstünde. Henüz yeterince kırılmamış, düşmemiş, düştüğü yerden kalkmamış bir toyluk!

“Böyle sessiz kalırsan, bütün davaları kaybedersin.”

“Benden avukat olmaz mı diyorsunuz?”

“Benden olduysa, senden neler olur neler.”

İkimizde karşılıklı gülüştük. Ardından iki çay daha söyledik. Ona adalara giden denizin güzelliğini anlattım. Balıkları, martıları, gemi seslerini... Hepsini dinledi ve bütün bunları nasıl bildiğimi sordu. Kitaplar birçok şey anlatıyordu. Başka dünyalar, başka yaşamlar katıyordu insana. Bana da bunu katmışlardı işte. “Haklısınız” dedi. Sesi anlamayan herkes gibiydi. Yani anlamış gibi!

Vapurdan indik. Bir iki sokak yürüdük. Yeniden kuş sesleri, deniz ve insanların gülüşleri doldu kulaklarıma. Böylece bir süre yürüdük. Sonra her zaman gittiğim restoranlardan birine oturduk. Havadan sudan derken, onun sessizliğini de konuşmaya başladık. Önce bir sıkıldı. Anlatmak istemedi. Sonra kendiliğinden anlattı her şeyi. Bu şehre yabancı hissediyordu kendini. Bu dünyaya. Sevdikleri onu sevmiyor, sevenlerini de o sevemiyordu. Yıllardır sevdiği adam da terk etmişti onu vb. vb...

Küçük bir çocuk gibi ardı ardına, hiç dinlenmeden anlattı bunları. Hepsini dinledim. Nasıl kırılman olduğunu düşündüm. Sonra sustu o! Bu noktadan sonra ben konuşmaya başladım. Şehirden, sabah yaşadıklarımın, İstiklali dolduran insanlardan, müzik seslerinden, plaklardan ve ona dair düşündüklerimden bahsettim. Hepsini dinledi. İtiraz etmedi. İnsan kırıla kırıla öğreniyordu yaşamayı. O da öğrenecekti. Hepimizin yaşayacak bir şeyleri, bir amacı vardı ve onu yerine getiriyorduk.

“Hiç görmediğiniz bir dünyayı sevmek kolaydır!”

İşte aklımı yerle bir eden cümle buydu. Başka birisi sorsa ya da sokaktaki tanımadığım insanlardan birisi olsa, cevap bile vermezdim bu soruya. Güler geçerdim. Ama burada susmak gelmedi içimden. Konuştum: Görmediğim, göremediğim şeyleri anlattım ona. Bilmesi gereken şey basitti: “Hiç görmemiş olduğum her şeyi görelili çok oldu! Bundan sonra göremeyecek olduklarımızı da!” Buradan sonra susup yalnızca dinledi. Ona “utanmaması gerektiğini, bir gerçeği dile getirdiğini” söyledim. Körlük ona yabancıydı; benimse doğuştan parçam! Onunla bir bütün olacak

kadar yaşadım ben!

Sonra oturup ona sürekli yenilenmenin sıkıntılarından, aldatıcı farklılıklardan, her şeyin aynışmasının sıkıntılarından bahsettim. Bu sefer gerçekten dinledi. Nefes alıp verişinden hissettim bunu. Hayat onun için apaçık ve gerçektir! Bense var olmayan manzaralarla, okunan kitaplarla dağıtıyordum sıkıntımı. Bu yüzden beynim hep özgürdü ve hüznlerimi yaşayabileceğim bir yer vardı. Oysa ışıklı karanlıklarda geziyordu. Gözünün önündeki yaşamı göremeyecek kadar da karanlıklarda kalmıştı üstelik.

Sonra bir hıçkırık duydum. “Belki çok ileri gittin” dedim kendi kendime. Ama konuşmadım. O da konuşmadı. Öylece sessizlikte bir süre daha oturduk. Bu sırada dönüş vapurunun saati de yaklaşmıştı. Masadan kalkıp yola çıktık. Yanıma gelip durdu. Önce ne yaptığını anlayamadım. Bir süre o da konuşmadı. Sonra inceden bir gülümseme hissettim. Ben de gülümsedim.

“Koluma girmez misiniz?” dedi. Sesinde insanı mutlu eden bir samimiyet vardı. Ben de konuştum.

“Bir amayı taşıyacaksınız demek!”

“Bir arkadaşımın yürüyeceğim aslında” diye cevapladı.

Güldüm. Görmem mümkün değildi ama yeterince mutluydum.

Kol kola girip yürüdük.

Akşam üstüydü...

İçimi bir huzur kapladı.

Ne de olsa insan, insandı.